

rodu. Tu je okolnost da nijedan vladinovac nije bio nigdje izabran. Izabrani su samo ljudi koji su obećali boriti se proti prevlasti Magjara. Izabrani su samo za to jer se narod nada i vjeruje da će ga oni od Magjara osloboditi.

Narod je učinio svoju, sada je na zastupnicima da izvrše od naroda povjerenu im zadaću: da sruše nagodbu, da za uvijek onemoguću prevlast Magjarsku u hrvatskoj zemlji.

Tu zadaću narod je povjerio i samostalno srbskoj stranci sve jedno kao i pravasiima jer i oni su sinovi naroda, jer i oni čute sramotu i štetu od Magjara i Niemaca narodu nanesenu sve jedno kao i pravasi. I njihova je zadaća, sve jedno kao i Hrvata ovaj komad naše domovine braniti i obraniti od tudjina, koji hoće da nas sgnječi, a za nami i ostale na Balkanu.

Tu zadaću narod je povjerio i seljačko, stranci i svim ostalim izabranicim, jer svi oni su narodu propovijedali i obećali oslobodjenje.

Narod je bio složan samo u tom zahtjevu, taj zahtjev treba da narodni zastupnici i izvrše složno i jednodušno.

Složan rad

sada je potrebitiji nego ikad, jer proti složnom narodnom predstavništvu nema i ne može biti sile.

Koalicija je do sada dokazala da zna biti složna, ovoj slozi treba da se priključe i Starčevićanci tako da sa ostalim pravasiima sačinje jednu veliku, jednodušnu stranku prava.

Ova stranka prava bila bi absolutna većina sabora.

Stranka prava složna i jednodušna došla bi u položaj da izvadja u djelo svoj program, koji je u duši, u misli, u radu svakoga stanovnika Hrvatske.

Njezinom radu ne bi se mogao nitko opirati: sve stranke, cijeli narod bi ju sledio.

Magjari bi došli u koštac sa narodom hrvatskim tako da bi morali poštivati mu sva njegova prava.

I poštivali bi, i morali bi popustiti kad bi cijeli narod, sve stranke bile složne.

Starčevićeva stranka treba dakle da pruži svoju ruku ostalim pravasiima, jer htijue raditi o sebi a proti volji ostalih stranaka, ona samo slabi narodni odpor koji je baš sada i za još nedoglednu blizu budućnost potrebitiji nego ikad. Jer baš sada nakon izbora nastupa prava borba na život i smrt sa magjarskom državnom misli.

Da se ta borba uspješno održi potrebit je savez svih stranaka, potrebita je koalicija, i s toga stranka prava, ako će da radi za svoj program, za narodni program, tu koaliciju ne smije, ne može uništiti.

U tu koaliciju treba pače da stupi i starčevićeva stranka prava.

Javlja nam brzojav da dva Pavelića, Petričić i David Starčević misle ne biti pokorni Dr. Josefu Franku.

Bilo bi djelo veliko, plemenito, otačbeničko kad mu se ne bi pokoravali ni drugi Starčevićanci. Dokazali bi da uviđaju veličinu današnjeg položaja, koji se nameće svakom Hrvat.

Položaj

je danas kakav nismo imali od naših slobodnih vremena.

Sloboda se pojavlja, ali je do nje teško bez složnog rada cijelog naroda.

Narod će naš biti još izvršen ljutoj konačnoj navali. Tu navalu valja izdržati ili podležti. Drugog izbora nema i ne smije biti.

Tko u toj zadnjoj navali ne bude htio na bedeme sa ostalima da izdrži juriš, bit će kriv ako se podlegne. A rođjeni Hrvati, koji sledje nauku Ante Starčevića takovi nisu nikad bili, pa i ne će.

Ako ima među njima koji u njihove redove ne spadaju, dužnost je njihova odstraniti ih, neka ne kvare narodni posao.

Konačna pobjeda.

nije dakle izpadak izbora. To je samo početak, koji može dovesti do slobode Hrvatske, ako među Hrvatima bude razbora, koliko je narod pokazao junaštva i poštenja.

Narod je u svom junaštvu i poštenju osudio za uvijek nagodbu i nagodbenog bana, na narodnom predstavništvu je da tu osudu izvrši.

Put je bistar i čist za svakoga koji je rođen u Hrvatskoj. Hrvati treba da tim putem koračaju bez da im ga ometa koji tudjinski plaćenik.

Program stranke prava stvorili su domaći sinovi progonojen i mučeni od tudjina, taj program treba da Hrvati i izvrše bez da im tudjinac zapovieda.

Kad to bude, sloboda je blizu. Hrvatska će oživjeti slobodna, nezavisna i ujedinjena.

Veselje koje danas struji po svim zemljama hrvatskim osobito po onim od matere zemlje odijeljenim, veselje koje je odraz ponosa

što pripadamo narodu uvijek slavnom i nepobedjenom, samo je slab odsjev onoga veselja, koje u duhu vidimo kad sve te zemlje budu sačinjavale jednu cjelinu, jedno tielo, jedan silan i nepredobiv bedem za pravi napredak i razvitak svih naroda Balkana.

Početak te krasne budućnosti je postavljen izborima jučer i prekojučer obavljenim.

Na čast neka je i na diku i slavu naše braće u Banovini!

Trgovina u Šibeniku za vrijeme mletačkog gospodstva.

II.

U Sabalićevom liepomu djelu „La Dalmazia nei commerci della Serenissima“, koje sam nedavno ocienio u „Nar. Listu“, sabrano je na temelju zvaničnih izvjava i arhivnih spisa mnoštvo vanredno zanimivih podataka o prometu te trgovačkim običajima u mletačkoj Dalmaciji u obće, a u nekim gradovima napose.

Što je tamo specifično glede Šibenika navedeno, kazati će sledieći pabirci iz raznih poglavlja:

Prema gradskom statutu bilo je svakom seljaku u Šibeniku zabranjeno, da svoje proizvode, kao životinje, sir, kupus, žitarice, krmu, med, vosak, grozdje, perad, jaja i drugi živež, izvozi u Trogir ili u druga mjesta šibeničke okolice radi prodaje, bud u druge svrhe, jer je sam grad Šibenik morao od toga da vuče najveću korist i užitak.

Dekretom kapitana Dieda od godine 1497. bude podijeljena zakonska krpjest jednom predavnom običaju, prema kojemu je svaki trgovac ili privatnik, koji je u šibenskoj luci ili u šibenskom kotaru kupovao robu, bio dužan, da je uz sobstvenu nabavnu cieniu u roku od tri dana proda gradskoj občini, ako bi grad do lične stvari za porabu svojih žitelja trebao.

Proglasom kapetana Trevisani-a od 14. srpnja 1708. pooštrena je ta zabrana dapače u toliko, što nijedan stranac, koji bi došao u Šibenik, ne bi smio da kupuje koju mu drugu trgovinsku robu prije izmiznuća od tri dana, prizdrana domaćem občinstvu u svrhu podmirenja svojih potreba. Na ovaj se je propis polagala očito velika važnost, jer su se prekrašaji kaznili zapljenom robe, tamnicom, batinama i drugim kaznama.

Sve tri navedene odredbe imale su svrhu, da štite interese domaćeg, t. j. šibenskog trgovca od stranih trgovaca i prekupljivača, što je i trošecem občinstvu dolazilo veoma u prilog ne samo pogledom na primjerenost cienia, nego i radi osiguranja zalih robe, koje su bile nužne za svakdanje obiskrbljivanje građana. Takove preventivne mjere izključivale su mogućnost da se pojavi pitanje o neprilikama kod aprovizacije gradova, koje danas svakom tole većem gradu zadaje težkih briga.

U Šibeniku je za mletačkog gospodstva bio osobito važan i obilan lov na krunate zubatce, koji se love u kanalu sv. Ante te su, kako drevna kronika iziće „od starine poznati kao poslastica prvoga reda, koja može da resi svaku kraljevsku sofru“. Ta riba pridolje još u kotorskom zaljevu, a inače njeguje u Jadranskom i Sredozemnom moru. Osim toga donosi Šibenik u trgovinu svoju glasovitu marštinu, na daleko poznato trgarsko vino, a i plavinac, do čim je i krapanski prošek vrlo traženi napitak.

Proizvajdanje ulja bila je u Šibeniku vrlo znamenita industrijska grana te je sam grad Šibenik izvozio svake godine ulja za 25.000 dukata. Mleka, sira i vune proizvodjalo je područje občine šibenske obilne količine. Za podmirenje domaćih potreba nabavljao je Šibenik u mletačko doba iz Crngore jaja, perad, sočivo, gorivo, drvo i voće, i to s razloga, što je skoro sav uvoz iz Crngore bio prost od carine.

Duždovim dekretom od godine 1422. bila je Šibeniku dozvoljena povlastica slobodnog izvoza vina, nu ta je usljed zloporaba, koje su se događale godine 1733. ponesto stegnuta. Slobodan izvoz uživali su ipak samo šibenski građani, dok su stranci od tog posla bili sasvim izključeni. Kod prodaje vina na malo te kod izvoza i uvoza vina plaćale su se različitae daće.

U godini 1762. dolazila je, veli mletačka kronika, iz Šibenika u trgovački promet odlična vrst mane, koja je bila poznata pod imenom orijentalne i evropske mane. Mana je u ono doba bila važan predmet svjetske trgovine.

Godine 1574. spominje se u Šibeniku solana, koja bijaše osobito važna s razloga, što je na osnovu mletačko-turskog ugovora Turcima bilo dozvoljeno, da samo u Šibeniku mogu kupovati sol. Stalnost cienia nije bilo, te su Šibenčani, koristeći se gornjim ugovorom, prodavali Turcim asol uz sve to veću cieniu.

Pošto je u Šibeniku postojalo veliko brodogradilište, bila je znamenita trgovina sa katrodružima, koja dugo vremena nije podpadala nikakvim stegama. U 18. stoljeću ukine republika slobodnu trgovinu tog proizvoda te podieli nekom Pietru Camaleotu izključivo pravo kupoprodaje katrana bez obzira na porieko istoga. — Izvoz voska bio je u Šibeniku uobće sasvim zabranjen, i to u svrhu, da se domaćim tvornicama svieća osigura potrebna im sirovina. P. Paskiević-Čikara.

Delegacije. *)

Del. Vučković o Bosni-Hercegovini i o željeznicama.

U sjednici odbora austrijske Delegacije za bosansko-hercegovački proračun Vučković se je osvrnuo na izvješće Buriana, i konstantovao, da nitko nije ustao proti njegovoj tvrdnji političke izoliranja za strane uprave u zaposjednutim zemljama, kao što ni proti njegovu mnenju o potrebi ustavnih uređaba. Govori o Željeznicama te veli, da su se sagradile najprije željeznice Sarajevo-Metković jer je ova specijalno okupiranim zemljama donela korist, a onda željeznica u Boci Kotorskoj, najprvo iz strateških, a onda tek iz gospodarskih razloga, dok gradnja željeznice Aržano-Bugojno ostaje još uvijek in suspensu jer bi napravila najvažniju svazu izmedj Dalmacije i okupiranih zemalja. Ovaj željeznički projekt bio je zakonom osiguran u isto doba s iztočnom bosanskom željeznicom, ali se do danas nitko nije makao da bi se ta gradnja proizvela, dok se svak bavi s pitanjem produljenja bosanske iztočne željeznice do Mitrovice.

Del. Laginja o hrvatskim zahtjevima.

U plenarnoj sjednici austrijske delegacije dne 20. t. mj. govorio je hrv. delegat Laginja, zauzevši se za dvogodišnju vojnu službu i postavivši još druge zahtjeve za olakšanje vojničke službe. Glede narodnog stanovišta izjavljuje se solidarnim s deleg. Vučkovićem. Unutar vojske široko je polje, gdje se može udovoljiti narodnoj pravednosti. Hrvati traže da se njihov jezik u vojsci u najširjoj mjeri poštuje. Magjari ne mogu imati u tome prednosti pred Hrvatima. Ugarska nije nikakva posebna samostalna država; s one strane Litave dvie su ravnopravne države: Ugarska i Hrvatska. Ne može se govoriti o ugarskoj vojsci, nego najviše o ugarsko-hrvatskoj. Što dobije Ugarska u vojničkom pogledu mora dobiti i Hrvatska.

Izjava ratnog ministra.

Zajednički ministar rata Schönauich u nastavku razprave o vojnom proračunu dotakao se povišenja častničkih plaća i izjavio, da se ne može predvidjeti, kad će to povišenje uz slediti.

Glede pukovnijskih jezika rekao je, da se ne ide za tim, da se momčadi nametne drugi jezik, i izjavio je, da dok on bude na mjestu ministra rata, da se ne će ništa dogoditi, što bi moglo ugroziti jedinstvo vojske. Proračun primljen je u obćoj i posebnog razpravi.

Za reviziju poslovnika delegacije.

Zastupnici odbora predali su nacrt za reviziju poslovnika delegacije, koji je prihvaćen s promjenom, da za interpelaciju trebaju 4 glasa mjesto 6.

(*) Složeno za prošli broj.)

Bezporozno pečenje rakije za domaću potrebu.

Kroz vrieme u kojem se pecarski postupak ne smije preduzeti, pecarska sprava stavit će se pod uređovni pečat. Ovaj pečat može stranka sama jedino onda odstraniti, ako se do časa za koji se je učinila prijava da će se pecarska sprava upotrebiti, ne prikaže nijedan finansijski organ.

Za postignuće dozvole za pečenje rakije prosto od poreza mora se na sledieće paziti: 1. Tko želi postići ovu dozvolu, mora to svake godine (godišnja prijava) najdalje do roka u tu svrhu objavljenog od zemaljske finansijske Vlasti, prijaviti pismeno ili usmeno občinskom predstojniku ili nadležnom odjelu finansijske straže.

Rok prijave biva ustanovljen za pojedine predjele od zemaljske finansijske vlasti obzirom na mjestne prilike. U ovoj prijavi (prosto od poreza) mora se naznačiti:

- boravište i zgrada u kojoj se namjerava peći rakija;
- broj obiteljskih članova, t. j. broj rodbine i služničadi, što kod molitelja stoje na hrani i stan u broju i njega sama;
- vrsta tvari (prečkovića, zrnat voće, jezgričavo voće itd.), iz kojih se kani peći rakija.

Ake se naznači samo rod a ne i dotična vrsta tvari (jabuke, kruške, brekinja) tada razdoblja se ustanovljuju, razumjeva se, jedino za naznačene rodove a ne za pojedine vrste. Eventualne promjene u ovim podatcima dopuštene su uz pravodobnu prijavu prostu od bištene su uz pravodobnu prijavu prostu od bištenoj količici, niti u odmjerenim razdobljima;

d) dio godine, dotično mjeseca, sedmice, u kojem će se peći rakija;

e) približna količina tekućine što se mora proizvesti u litrim;

f) naznaka obična o vrsti zemljišta, s kojih je molitelj dobio ili se nada dobiti tvari koje kani izradjivati;

g) vrsta i sadržina pecarske sprave koja se upotrebljuje, te da li će se uporabiti vlastita ili tuđa (posudjena) pecarska sprava, a u ovom zadnjem slučaju kod koga će ista biti posudjena;

h) u koliko biva upotrebljeno posudje za vrenje izključivo za proizvodjanje rakije, vrsta i sadržina ovog posudja.

Ako u podatcima pod a) do uključivo h) prema predjašnjoj godini nije nastupila nikakva promjena, to je dostatna naznaka: „Prema predjašnjoj godini nikakva promjena“.

Pojedine prijave stranaka bivaju primljene od predstojnika občine ili od odjela finansijske straže i izvršene u godišnji izkaz.

Pri ustmenim prijavam svoje podatke stranka mora da potpiše.

Nakon izmaka ustanovljenog roka za prijavu, občinsko upravljetstvo mora da izpta prijave izvršene u godišnjem izkazu glede njihove tačnosti te da iste snabdjevne propisano potvrdom prostom od biljega neodvlačno prosledi nadležnom odjelu finansijske straže.

Prijave (proste od biljega) kasno prikazane bivaju od finansijske vlasti samo onda prihvaćene, ako je zakašnjenje opravdano.

Nakon što su godišnje prijave bile prikazane, bivaju od finansijskih organa učinjeni potrebiti izvidi kod pojedinih pekara.

Na temelju dozvole finansijske vlasti prve molbe bivaju tada pojedinim strankam izpušteni od odjela finansijske straže listovi prijave i pregledbe.

U ovim listovima pored vrste tvari, eventualno roda tvari i mjeseca, za koji je pečenje bilo dozvoljeno naznačen je i broj sata, kroz koje je dopušteno peći.

Tačna naznaka vremena po kalendaru ostaje prizdrana specijalnoj prijavi.

Posjed lista prijave i pregledbe ne ovljučuje još bezporozno pečenje.

Svaki poljski gospodar mora najdalje 24 sata prije početka pečenja, pri brašnatim tvarima 24 sata prije ukomljenja, prikazati kod nadležnog odjela finansijske straže pismeno ili usmeno specijalnu prijavu.

(Nastavit će se).

Naši dopisi.

Iz pokrajine.

(Je li bio potreban još jedan učiteljski list?)

Polovicom prošlog sječnja pokrenuo je učitelj građanske škole u Šibeniku i član sledieć. odbora „Saveza“ dalm. učitelja“ g. Daniel Petranović list za učitelje i prijatelje narodne prosvjete nazvan „Novo Vrieme“, kojemu u uvodniku 1. log broja „Početak“ doslovno veli: „... mi se kano ti prosvjetnici i napredni (?) ljudi, prihvaćamo demokratskih ideja (ili je učiteljstvo aristokratsko?), u kojima izčežava osjećaj nesnojivosti (a iz te je i nikao ovaj novi list), a ruši sredovječna zgrada, koja prijelič slobodan razvitak svakomu radu... S toga mi pokrećuć „Novo Vrieme“ dolazimo u susret potrebama našega društva (čovječanstvo ne će zaboraviti veliku korist „Novog Vremena“)... Što se učiteljstvo po ostalim našim i tudjim krajevima ovako razvilo, najveća je zasluga organizacije i stručnih listova. Kod nas je organizacija tek u zametku (a vi je eto i u zametku ubijate) sa jednim stručnim listom nije moguće (naravno, za to služi „Novo Vrieme“) zadovoljiti ni svagdašnjim potrebama, koje iziskuje valjana organizacija, a nekmo li da do školi prosvjetnim i kulturnim potrebama naše pokrajine, koje su i onako u velikom nastoj.“ (S istih potreba i s istih razloga nikao je skorih dana i u Zagrebu „Srbski učitelj“, kao simbol bratske zavudnje i razdora s onu stranu Velebita.)

Prema toj i takovoj pisaniji urednikova pera, izgledalo bi kao da je taj list izazvala prieka potreba, da među nazadno naše učiteljstvo proturi napredne svoje ideje, te kao da glasilo našeg „Saveza“ (kojeg su upravo oni koji se okolo g. Petranovića kupe i javno i tajno

bojkotovali), nije kadro da bude dostojnim brani-
čem našeg učiteljstva, dosljedno tome da ono
nije na onoj visini da nam polučni nužno ko-
risti, te je potrebe drugog jačeg i boljeg vo-
diča u duhu novog vremena, a u osobi . . .
g. Petranovića.

U doba kad se naše učiteljstvo tekar za-
grijalo za svoju organizaciju, kojoj je, tko zna
s kakovih razloga, u prilog radio i isti g. Pe-
tranović, baš u to doba kad je bila svladana
mnoga zaprieka i kad je naše učiteljstvo stu-
pilo na svoje noge, pojavljuje se novi list, da
pod plaštem naprednih ideja ruši i ono malo
što smo u korist svojeg staleža dogradili. Je li
dakle u ovakvim prilikama bio potreban novi
stučni list, koji ima da stupi u preku sa
onim što imamo? Zaista nije, jer iz toga svega
kao naravna posljedica izleći će se bratska
mržnja, zavisti i osobne zaedvice, koje su i po-
rodile ovaj sumnjivi list.

Ako je „Učiteljsko društvo“ za Šibenik i
kotar, upravo radi osjećaja nesnošljivosti, koji
je med nekima vladao, svojedobno ustalo na
pravednu obranu časti i obraza učiteljstva i
škole, imao je i g. Petranović, kao vatren bran-
io učiteljstva biti u braću svoju ili barem
iz prijateljstva i servilnosti prema napadačima
škole i učiteljstva, ostati neutralan i ta bi lo-
kalna stvar ostala skroz u Šibeniku. No on je
tu prigodu hotio upotrebiti, da pomoću osobne
zaedvice baci razdor med sve učiteljstvo po-
krajine, pokrene list, okupi stranku svoju i iz-
postuje sebi mjesto zastupnika, nadzornika, pro-
fesora preparandije i čak ministra.

Je li dakle za to sve bio nuždan novi
list? Jest, da se žrtvuju ideali osobnim hirima
i interesima.

Po tome list, koji je nikao iz razmirica i
i privatnih interesa i koji dolazi k nama pod
janječom kožom ali vučjom čudi, nije nam nuž-
dan. Potreba je u svoje doba stvorila naš
„Učiteljski Glas“, koji nam je vazda bio vjeran
drug i neustrašiv branio; to je od početka
naš organ, pa ga takovim moramo i unapred
smatrati.

Ovih će dana središnji odbor „Saveza“
imati svoj sastanak, pa bi željeli, da nam se
odlate izvaji, kako je i na koji način pred
ostalim članovima odbora g. Petranović oprav-
dao pokrenuće svojeg lista, svoje postupanje u
„Učit. društvu“ i svoju poznatu „zdravicu“ pri-
godom banketa na sastanku Austrij. učiteljskih
društava u Beču, jer mislimo, da preko ovako-
vih pojava niti mogu niti smijati članovi Odbora
„ad acta“ preći, pa bi ih u tome slučaju daln.
učiteljstvo moralo smatrati moralno odgovornim
za svu staležku štetu i poniženje, koje je time
pretrpio.

Obziruci se dakle na sve te prilike, sma-
trali je, da je pokrenuće „Novog Vremena“ ne
samo bilo suvišno, dapače da je to absurdno,
po kojemu se hotimično nanosi znatna šteta
učiteljstvu, samo da se bilo to i razdorom, mrž-
njom i neslogom, dopre do nekih stanovih pri-
vatnih interesa.

Ako pojedinci hoće da se na silu narinu
na čelo naše čete i postanu nepozvani vodje,
poručujemo im da se prodju čorava posla, jer
se znamenitim postaje samo poštemim ustrajnim
postaje samo poštemim, ustrajnim i pravim ra-
dom, a ne bratskim razdorom. *Školnik.*

Sinj.

(Nebriža občine). Svako dobroj občinskoj
upravi na srcu leži, da što više novčanih sred-
stava steče iz oskudničnih zaklada, u korist svo-
jih občinara, a osobito kroz gladne godine,
neka bi mogli hljeba kod svojih kuća zaslužiti.
Prošle godine vladu je uz preporuku c. k. Po-
glavara udelila više podpora za zadnja sela,
u Otoku za mostove, u Vojniću za vode, u Sinju
za vodovod, i još drugim selim — ali na štetu
narodu občina nije se na svoje vrijeme postarala,
da u udeljene podpore se udeli, i tako novac
bude povraćen onomu tko ga je i udelio, pošto
je izteкао opredeljeni rok, bez da se je občina
postarala pripraviti ono, na što je bila pozvana
i što je bila dužna učiniti. I ovo dokaziva
kako današnja občinska uprava malo se
briga za napredak i dobrobit svojih občinara,
dapače radi na štetu istih. Ali tomu se nije
niti čuditi? Oni koji vedre i oblače na njoj,
ne čute za biedu naroda svoga, niti glavu
puno razbijaju, kako da mu pomognu i koriste.
— Starešinstvo oslabilo i omiljavilo, a činovnici
neumitni i nesposobni, da sami dobro upra-
vljavaju, kako i sam odgovor tajnika u „Jedinstvu“
posvjedočuje — jer kad onakovo svjedočbu
o svojoj sposobnosti javno daje jedan občin-
ski činovnik? Očito je i bielodano da pri-
sijajni obćini u svakom pogledu vladaju ab-
normalni odnošaji i da se uimalo neuzdiže nad
obćinama Vrhovca i Muća. *Istinović.*

Viesti.

Povodom pobjede hrvatske državne mi-
sli proti magjarskoj na izborima u Banovini
viju se na našem „Sokolu“, na „Hrvatski
Čitaonici“, na Obćini, na Šubičevcu od jučer
hrvatske trobojnice, a na „Srbski Čitaonici“
srbska trobojnica. Usled te pobjede kojoj se
sigurno veseli i veliki duh Ante Starčevića
nisu jučer na 12. obljetnici njegove smrti iz-
vještene nigdje hrvatske trobojnice na po-
koplja, ko prošlih godina. — Sinoć priredjena
je pako krasna manifestacija, kojoj su sudjelovale,
i ako radotnik, hiljade naroda. „Šibenska Glaz-
ba“ obišla je cio grad udarujući vesele na-
rodne koračnice. Pred njom vijala se naša
trobojnica, a za glazbom svrstalo se mnoštvo
koje je oduševljeno ali dostojanstveno kicalo
izbornoj pobjedi u Banovini, stranki prava,
Starčeviću i t. d. Divno je bilo gledati tu du-
gu povorku svu obasjanom bengalskom razsvje-
tom, a u isto doba gledati njezin zanos, ona
lica puna radosti i veselja na svjetlu bakalja,
što su živo plamsale duž ciele obale i na to-
likim drugim mjestima pa i na našem uzvisitom
Šubičevcu. Manifestacija je izvršena u najuzor-
nijem redu. Kad se povorka vratila pod zgradu
„Hrvatskog Sokola“, odakle se je bila i upu-
tila, odpjevala je „Ljepu našu“ i onda se raz-
išla.

Talijanski ples br. IV. u Šibeniku. Na-
kon što su se „Talijani“ u Šibeniku pozaba-
vili na svojim plesovima „Lege“, „Bande Citta-
dine“ i „Filarmonike“ imali su još jedan ples,
— ples muzičnog društva „Kolo“ u četvrtak
večer, gdje su oni bili najbrojniji pače i naj-
potrebitiji za redigiranje figuratnih plesova.
Jedan je pače u tu svrhu bio na ples pozvan.
Kažu da je ples podavao podpunu sliku poli-
tičkog kaleidoskopa! A kamo li „Kolo“ tvrdjva
pučke stranke. Čestitamo na tako sjajnom dru-
stvenom plesu!

Pripravne radnje za gradnju obale od
pristaništa prema željeznici već su započele.
Nadamo se da se gradnja neće, prekidati i da
će biti izvedena solidno na obće zadovoljstvo.

Glazba na obali. U nedjelju popodne „Ši-
benska Glazba“ udarati će na obali po ovom
programu: 1. Koračnica (Kralj), 2. Overtura k
romantičnoj operi „Svjatogjanska proudu“ (Ros-
košny), 3. Koncertna fantazija za Bariton (Mal-
tese), 4. Fantazija iz pučkih melodija (Zajc),
5. Koračnica (Komzak). Početak u 4 sati.

„Uboškom Domu“ udeliše: da počaste
uspomenu Pavla Belamarić: Mate Pergin 2 K,
Andrija Matačić 2 K, Ivan Medić 4 K, Mate
Bogdanović-Panjkota 3 K, Frano Crljenko 2 K,
Ive Pekas 2 K, Anica Fulgosi 2 K, Gverino
Fulgosi 2 K, Josip Bilić 2 K, Juraj Žarković
i obitelj 4 K. — Da počaste uspomenu
Draginje Donadini: Ivo Buljan 2 K. — Da počaste
uspomenu Dragutina Tomića: Niko Perica
2 K, Marko Drezga 2 K, Niko Antulov 2 K.

— Da počasti uspomeni Ane ud. Gazzari:
Barnaba Tocilj 4 K. — Da počasti uspomeni
Dra Marijana Derečnina: Viktor Mršulić 4 K.
— Da počasti uspomeni Gabre Petranovića:
Andro vitez Vujatović 3 K. — Da počaste us-
pomenu Milovana Dulbića: Samuel Puzet 2 K,
Spiro Skubonja 2 K, Cvita ud. Ivn 2 K, Rikard Gio-
vanizio 2 K, Josip Kirigin 2 K, Ivan Berguochi 4 K,
Dinko Sirovica 2 K, Viktor Ursulić 4 K, Andre
Delfin 2 K, Grgo Stegic 2 K, Franc Crljenko
2 K, Marijan Silestrin 2 K, Stipe Ugrina 2 K,
Paško Čikara 2 K, Mijo Kulić 1 K, Andrija
Matačić 2 K, Simun Barbača 2 K, Bogde Bog-
dan 2 K, Ivanica ud. Dodig 1 K, Ante Fulgosi
2 K, Petar Miletić 2 K, Josip Eškerica 1 K,
Niko Milin 2 K, Krste Jadronja 1 K, Ivo
Graovac 1 K. — Da počaste uspomeni Ce-
zara Nikolića: Zele Dračar 5 K, Šime Antić 2 K.

Lična viest. Od nekoliko dana boravi
u našem gradu vrli franjevac trećoredac O.
Stjepan Ivančić, čuveni propovjedalac i prega-
lac za našu glagolicu. Dobro nam došao!

U „Uboškom Domu“ dogotovljena je
nova kuhinja sa kraznim ognjištem (štednjakom)
posve zgodno udešenim za svrhu pučke kuh-
inje, koja će se što skorije ustrojiti. „Uboški
Dom“ u obće je sada tako uređen, da se
svaki posjetnik upravo divi njegovom preu-
strojstvu, znajući, kako je pred koju godinu bio
gotovo nepristupačan. Cielo gradjanstvo može
sada sa zadovoljstvom da pokaže na šibenski
„Uboški Dom“.

Obrtnička škola usavršenja u Šibeniku.
U podlistku „Velebita“ br. 21. ima liepo, iz-
crpljivo izvješće o c. k. obrtničkoj školi u Splitu,
o njezinu postepenom razvoju i o njezinoj dje-
latnosti. Tu se spominje, kako se sada vode
pregovori i za odobrenje škole usavršenja ovdje
u Šibeniku.

Na ovo pitanje mi ćemo se još povratiti,
a danas samo upozorujemo zanimane čimbenike,
da su pripravne mjere za ustrojenje takove
škole poduzete od mjestnog odbora u Šibeniku
još početkom prosinca, pa nam je začudno,
kako odbor nije još primio nikakva rješenja.
Stvar je važna, pa neka se uzme što prije u
dužan obzir.

Radnje oko namještanja peći u obć.
stratifikacionoj postaji za grijanje loza oba-
vaju se ovih dana i bit će doskora dovršene.
Netom se dovrše udesit će sve zgodno, e da
postaja uzmogne počat da funkcionira.

Oppravdana primjetba. Primamo iz grada:
Ima mesara, kojima je potreba dobiti od Cari-
narskog ureda t. zv. prenotaciju, koja je zak-
onom i predviđjena, za blago, što treba prije
klijanja malo gojiti, te kojom prenotacijom to
blago može za nekoliko dana ostati kod onih,
koji su ga kupili, o tēk kad ga zakolju prikazu
se na carinarski ured da plate potrošarinu. Ne
znamo sada, kako se ta prenotacija dozvoljava
njkima, a njkima se naprosto uzkručuje pod
izlikom, da je tome protivno c. k. financijalno
Nadgledništvo. Pitamo c. k. financijalno Ravnat-
eljstvo u Zadru je li to u redu? Zašto se
svakome ne kroji jednako?

Sastanak središnjeg odbora „Saveza
dalm. učitelja“, koji se imao obdržat sutra
u Šibeniku, odgođen je do druge nedjelje.

**Privremenim ravnateljem glazbenog
zavoda u Zagrebu** izabran je predprošli petak
na mjesto Ivana pl. Zajca, koji je kao ravnat-
elj zavoda stupio u mir, jednoglasno gosp.
Filip Hajduković, zamjenik regensa chori u
prvoslojnoj crkvi zagrebačkoj.

**Planinsko i turističko društvo „Libur-
nina“** u Zadru imalo je na 1. o. mj. glavnu
svoju godišnju skupštinu u društvenim prost-
orijama „Hotel Bristol“. Iz izvješća uprave pro-
izliče, da se je broj članova znatno povećao
jer društvo broji danas preko 170 članova.
Jedna od najvećih stečevina za društvo je ta
što je upravi uspelo unajmiti za 20 godina
starodrevni manastir Sv. Benedikta na na brdu
Čokoveku kod Tkona na otoku Pašmanu, gdje
je društvo uredilo prvu turističku stanicu u
Dalmaciji. Osim toga c. i k. vojna uprava
dobrohotno je ustupila društvu tvrdjavu Sv. Lo-
vrijenca u Dubrovniku, glede koje sada se
vode pregovori s društvom za promicanje in-
teresa Dubrovnika, koje je pitalo, da mu se
ustupi uprava tvrdjave. Skupština je u tom
pogledu pustila da o tome odluči sama dru-
stvena uprava, koja će nastojati, da se pitanje
rieši prijateljskim putem. Društvo je pako
unajmilo drugu veoma krasni objekt, biva kaštel
Sv. Mihovila na otoku Ugljanu, te je na
skupštini ovlastilo upravu, da ga uredi za tu-
rističke svrhe. Ove će godine društvo prirediti
raznih izleta. Uprava je osobitu pažnju posve-
tila priredivanju fotografiskih slika najliepših
prirodnih krasota Dalmacije nadupunjenjem već
obstojeće krasne zbirke za Skioptikon. Skupš-
tina prima s odobravanjem na znanje izvještaj
društvene uprave. Društveni blagajnik izvješ-
ćuje zatim o stanju blagajne u god. 1907, iz
kojega proizliče da je društvo imalo prihoda
svega 4436 K. 25 p. a razhoda 3823 K 86 p.
tako, da je na koncu godine ostala gotovina
612 K. 39 p. Za popravak manastira Sv. Be-
nedikta bilo do sada potrošeno 318455 K.
Birana je zatim nova uprava s odborima.
Skupština je pak odlučila, da se izabere este-
tični odbor za izbor slika za skioptikon i drugi
odbor, koji ima da se bavi pitanjem na-
bave automobila, te je pripustila imenovanje
članova tih odbora društvenoj upravi. Na kon-
cu skupštine bi izabran jedan naročiti odbor
za izraživanje spilja.

Upisivanje dionica za Dalmatinsku Plo-
vitbu u Spljetu ima već nekoliko dana da je
zavtoreno. Upisalo se mnogo više nego je po-
treba. Imalo se upisati samo 132.000 K, biva
22 po sto na 600.000 K, kojom svotom dru-
stvo stupa kao drug Parne Plovidbe „Dal-
matia“, dok se je upisalo oko 250.000 K.

Ples hrvatske akademске omladine
u Zadru. U nedelju u večer bio je u Zadru
ples Hrvatske akademске omladine u prost-
orijama „Hrvatske Čitaonice“, koje su bile sjaj-
no urešene. Na tu liepu zabavu navrvjela je
bila tolika sila svijeta, da se u početku niese
mogao ni maknuti. Bilo je skupocienih i ukus-
nih plesnih odiea, narodnih nošnja i raznih
krabuljica. Zabava je donela liep financijski
uspjeh: do 1900 kruna, pa i ste strane hrvat-
ska akademiska omladina može da bude zado-
voljna ovom svojom vrlo liepom zabavom.

Triumf Fijana u Dubrovniku. Dana
15. 16. i 17. veljače gostovao je u Markovi-
čevoj kazaliti u Dubrovniku intendant zagrebač-
kog kazališta g. Fijan. Gostovanje njegovo
bilo je pravi triumf. Kad je treću večer iza

predstave izašao Fijan iz kazališta dočekalo
ga preko 1000 obćinstva, a omladina ga na
rukama odnlela u „Hotel de la Ville“ gdje je
bila oprostna večera. Palo je više rodoljubnih
nazdravica, te je Fijan bio predmetom obćih
ovajica.

80-godišnjica Lava N. Tolstoja. Dne
9. rujna t. g. veliki ruski pisac Lav N. Tolstoj
svršava 80 godina života, te se već sada mno-
gobrojni njegovi štovatelji u Rusiji i u tudjni
pripravljaju da počaste dostojno velikog pisca.
Medju njima je amerikanski milijuner Carnegie,
koji je pripravan i koji milijun potrošiti u tu
svrhu.

Za saniranje pokrajinskih financija.
Na 3. ožujka bit će u Beču sastanak saborskih
predsjednika, koji će se baviti pitanjem, kako
da se saniraju pokrajinske financije.

Naši brzojavi.

Zagreb, 29. — Razdor u Starčevićevoj
stranci neizbježiv — Četvorica već iztupila
dva Pavelića, David Starčević i Petričić. — U
svoj zemlji neopisivo oduševljenje.

Spiljet, 29. Sinoć preko grada bila veli-
čanstvena manifestacija u čast pobjede hrvat-
ske misli u Banovini.

Budimpešta, 29. — Izpadak izbora u
Hrvatskoj sve krugove upr prenetio. Mag-
jarka vlada u velikoj neizvjestnosti. Wekerle
putuje u Beč.

Beč, 29. — U ovdješnjim političkim kru-
govima pripisuje se velika važnost izborima.
Pad Raucha i kapitulacija Magjara sjegurno.

Hrvatska tiskara (Dr. Krstelj i dr.)
Vlastnik, izdavalac i odgovorni urednik Josip Drezga

Javna zahvala.

Svima onima, koji se nas sje-
tiše u nesreći, koja nas je zadesila
smrću našeg ljubljenog sina

Milovana,

te se odužite njegovoj uspomeni na
budi koji nači i izkazaše nam svoje
saucešće budi ovim izražena naša
vječita harnst.

U Šibeniku, 27. veljače 1908

Ivo i Marija Dulbić.

Oglas.

Nudjam trgovcima, seoskim blagajnama i
gospodarskim zadrugama bez obveze franko na
brodu Trst ili Rieka sa 2% popusta na 30
dana do izplate:

- a) **Modre galice, engleske prave**
98, 99% u bačvama od 250 kg.
svako 100 kg K 61.75
- b) **Cvieta od sumpora sa 5% galice**
u vrećama od 50 i 100 kg, 100 kg . . . K 13.75
- c) **Niže vrsti istoga sa 3% galice svako**
100 kg K 13.30
- d) **Sumpora finog u škrinjama od**
50 kg svako 100 kg K 12.05
- e) **Samilivene fine vrsti sumpora**
(Uso Rimini) vreće od 50 kg
svako 100 kg K 12.55
- f) **Dvostruko rafinirana ista vrst** K 12.50
- g) **Polurafinirana** K 12.15
- h) **„Fioristella“** K 11.75
- i) **II. „Vantaggiata“** K 11.55
- j) **Finog čistog maslinova ulja uz**
iste uvjete popusta i izplate, bačve
mukte, 100 kg K 92—98

Ove cijene ne boje se utakmice.

Velike naručbe uzimlju se u osobit obzir.
Za pitanje obavjesti obratit se kod podpisanog.

Šibenik, 25. veljače 1908.

Poslovač

Marko Ilijadica Rapo.

